



På rundtur i

- DEL 1 -

ØSTRIG

*Fokus på de nye frigivne årgange fra Kamptal,
Kremstal, Wagram og Traisental*

AF THOMAS RYDBERG



Vinfremstillingen i Østrig er en gammel, stolt tradition, og den dag i dag er vinproduktion en vigtig del af Østrigs landbrugsproduktion. Det er primært mindre vinbønder med vinmarker på under fem hektarer, som dominerer. Det betyder samtidigt, at produktionen er lille, og selvom der findes mange producenter og vine, er det ikke så tit, vi støder på østrigsk vin i Danmark. Dette skyldes især, at produktionen mange steder er for lille til de danske supermarkeder, og da over 80% af al vin, vi køber, netop er gennem disse, så går det ud over den østrigske vin. Og markedsandelen i Danmark er da også forsvindende lille; men det er synd, for der findes mange spændende vine og ikke mindst mange forskelligheder i vinene. Østrigs vindistrikter ligger i den østlige del af landet, hvor alperne slutter. Der er stor forskel på årstider og temperaturer, hvilket især favoriserer de køligere vine. Østrig er derfor mest kendt for sine frugtige og aromatiske hvidvine, men der laves også nogle spændende rødvine især på pinot noir, som i Østrig går under navnet blauburgunder, samt på de lokale druer zweigelt og blaufränkisch.

På godt to tredjedele af de samlede vinarealer dyrkes der hvide druesorter. Den mest anerkendte er uden tvivl grüner veltliner, der med sin friskhed og peberkrydrede aroma er en fornem repræsentant for østrigsk vin. Derudover laves der en række spændende vine på riesling, traminer og sauvignon blanc; og i Wien på et blend af forskellige druer, som er mikset i vinmarken og derefter co-fermenteres. Kun i Portugal ser man også dette legaliseret.

Den store skandale for 37 år siden, hvor nogle vinmagere kom diethylglykol i vinene for at give dem mere krop og sødme, har landet for længst lagt bag sig; men resultatet af skandalen i 1985 blev, at Østrig i dag har verdens skrappeste

vinlovgivning og stort set ingen underskov af underlødige, billige vin. Det gennemsnitlige udbytte i Østrig er da også 50 hektoliter per hektar, hvilket kun er det halve af i Tyskland.

En anden konsekvens af skandalen var en ny klassificering. Den begyndte i begyndelsen af 1990'erne, hvor en gruppe vinproducenter fra Kamptal og Kremstal i Niederösterreich begyndte en kortlægning og klassificering af de bedste marker, der i dag er kendt som Erste Lagen, og som er meget inspireret af det franske grand cru system i Bourgogne med tre trin: Kommune (village), premier cru og grand cru. Foreningen hedder Österreichische Traditionsweingüter og kalder sig i daglig tale ÖTW.

Man skulle dog vente 20 år, før man i 2010 var klar med en klassificering af 52 marker (i dag 89) som Erste Lagen, hvilket svarer til premier cru i Bourgogne. Klassifikationen dækker nu de geografiske regioner Kamptal, Kremstal, Wagram, Carnuntum, Wien og Traisental men ikke Wachau, som har sit eget system. Senest er Thermenregion blevet en del, og Weinviertal er også på vej. Man håber dog, at klassifikationen med tiden kan indføres endnu flere steder i Østrig, blandt andet for de røde vine i dele af Burgenland samt for vinene fra Steiermark. Og flere har da også et håb om, at Wachau i nærmeste fremtid vil være en del af klassificeringen, selvom de p.t. har deres egen. Et stort skridt var dog, at de i år deltog i den store årlige smagning arrangeret af ÖTW.

Om små 8-10 år forventer man så, at kunne opgradere en mindre del (cirka 3-5%) af markerne til Grosse Lagen (hvilket svarer til grand cru). Men allerede nu kan man ved gentagne års smagninger godt fornemme, hvilke disse kan blive— og Heiligenstein, Gaisberg og Lamm må være sikre bud.



RIED GAISBERG

Gaisberg finder man i Kamptal. Det betyder gedernes bjerg og refererer til, at her græssede geder for hundreder år siden. Man skal være opmærksom på, at der også findes et Gaisberg i Kremstal, som dog intet har med denne mark at gøre, men det kan godt virke forvirrende. Gaisberg er en mark, som totalt dækker 78,7 hektarer og befinder sig i 209 til 335 meters højde. Den er primært syd- og sydvestvendt. Jordbunden har primært klippe forment af små sten, kalksten og rødbrune sandsten. Hovedparten er plantet med grüner veltliner, men på toppen er det primært riesling. I alt deles marken af ti producenter. Netop orienteringen betyder, at man får forholdsvis fyldige vine men med flot struktur og dybde grundet jordbunden. Bør være en oplagt kandidat til at blive Grosse Lage, og man kan allerede nu se på priserne, at de er høje på vinene fra denne mark. Om end at det ikke bliver hele marken men del af den, da den er stor og specielt i bunden opnår man ikke helt samme kvalitet.

2021-ÅRGANGEN

2021 startede med en tør og forholdsvis varm vinter, som blev efterfulgt af en varm og tør april, hvor knopskydningen startede. I maj kom en del nedbør og køligere vejr, hvilket betød, at blomstringen kom senere end normalt. Dette betød igen, at man ikke som mange andre steder blev ramt af frostskafer. Juni var mild og varm, dog med et par hidsige haglbyger, som især ramte i Wachau. Varmen fortsatte ind i juli, som på alle måder var en perfekt måned. I august kom en del nedbør, og temperaturerne faldt; men da man ramte september, blev det tørt og lunt, hvilket var perfekt for den sidste modning af druerne. Aftnerne var kølige, hvilket betød, at modningen skete langsomt, og man fik derfor en sen høst, som startede i midten af september. Der var forholdsvis meget vind, hvilket betød, at man ikke behøvede at sprøjte for at undgå råd blandt druerne. Mængderne var gennemsnitlige men kvaliteten helt i top med et højt sukkerindhold, den højeste syre målt længe og flot fenolisk modning. Specielt den meget høje syre står ud. Alt i alt en fremragende kvalitet med vine, som både har krop, intensitet og er pakket ind i en høj syre. Vine, som uden tvivl vil kunne gemmes i mange år fremover; og for de bedste i årtier.

VINENE

Hvert år i september præsenterer man samtlige Erste Lage vine for pressen på slottet Grafeneegg nær Wagram. Et arrangement, som på mange måder er inspireret af den store VDP-smagning, som tyskerne afholder i Wiesbaden. Her er det muligt at få et grundigt indtryk af den seneste årgang fra de forskellige distrikter. Smagningen er naturligvis noget mindre end hos den tyske nabo, men til gengæld er det vinmageren selv der serverer hvilket i sig selv gør smagningen til noget særligt. I år blev der præsenteret næsten 400 vine. Her er mine vurderinger:

GRÜNER VELTLINER 2021

Fremragende, sprøde vine, hvor grüner veltliner druen virkelig kunne vise sit værd. Meget intense med hvide pebernoter og en blød, rund smag domineret af fersken og gule æbler. Der var stort set ingen vine, der faldt igennem, og i min optik er det en virkelig klassisk årgang af grüner veltliner, hvor druen på alle måder havde mulighed for at steppe op blandt de bedste hvidvine i verden. Alkoholene var også generelt flot omkring 13-13,5%.

2020 var et sværere år, hvor især vinmagerevnerne kom i spil i kælderens. Udfordringen var i første omgang at modne druerne ordentligt, samtidigt med at man skulle beholde syren. Og da man var langt henne i september, før man startede høsten, var vejret også en med- eller modspiller. 2019 var også et fremragende år, men her kæmpede flere med en høj alkohol, som ofte krøb over 14%.

Skal jeg købe til kælderens, vil jeg helt sikker kigge mod 2021 og måske supplere med 2019 for at have vine, som er klare til at nyde lidt før. 2021 vinene bør nok ligge mindst fem år, før de virkelig viser deres fulde potentiale.

Umiddelbart er der ikke de store forskelle på områderne, omend Kamptal og Kremstal generelt er bedre udviklede og større områder, hvor kvaliteten måske er en tak bedre. Men da det især er vingårdens kunnen, vil jeg se på disse før området. Flere vine fra de mindre områder Wagram og Traisental er ganske flotte og kan være de frække køb i 2021-årgangen.

Overordnet vurderer jeg vinene fra Schloss Gobelsburg, Hirsch, Nigl, Proidl, Birgit Eichinger og Bründlmayer som de bedste. Men der er generelt et stort felt lige under toppen, som gør det godt. Man skal dog være opmærksom på, at f.eks. Schloss Gobelsburg og Bründlmayer først frigiver deres vine efter to år, og det var derfor deres 2020, som blev frigivet i år.

DE BEDSTE GRÜNER VELTLINER

FRA 2021 (få 2020 blev først frigivet i år)



Hirsch Ried Lamm Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC

ATOMWINE | 350 KR.

Fra marken Lamm, som er domineret af grus og sandsten. En syrerig vin med en flot frugtintensitet domineret af gule æbler, hvid peber og orientalske krydderier. Vellavet med en lang, kompleks og sprød afslutning. **96**

Proidl Ried Ehrenfels Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC

OTTO SUENSON | 349 KR.

Fra marken Ehrenfels, som er domineret af sten, skifer og grus. Fyldig med masser af intensitet i smagen. Krydret udtryk med moden frugt pakket ind af ind af en flot syre. Masser af lag og en flot, lang og kompleks afslutning. **96**

- ▶ Hirsch Ried Grub Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **95**
- ▶ Eichinger Ried Lamm Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **95**
- ▶ Nigl Ried Kirchenberg Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **95**
- ▶ Eichinger Ried Gaisberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Schloss Gobelsburg Ried Grub Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Bründlmayer Ried Käferberg Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Schloss Gobelsburg Ried Lamm Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Moser Hermann Ried Gebling Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **94**
- ▶ Unger Ried Gottschelle Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **94**
- ▶ Nigl Ried Pellingen Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **94**
- ▶ Proidl Ried Pellingen Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **94**
- ▶ Huber Ried Berg Grüner Veltliner 2021, Traisental DAC | **94**
- ▶ Hirsch Ried Gaisberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Allram Ried Gaisberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Hiedler Ried Käferberg Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Jurtschitsch Ried Käferberg Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Hiedler Ried Kittmannsberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Bründlmayer Ried Lamm Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Jurtschitsch Ried Lamm Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Loimer Ried Loiserberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Schloss Gobelsburg Ried Renner Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Hiedler Ried Schenkenbichl Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Weszeli Ried Schenkenbichl Grüner Veltliner 2017 Kamptal DAC | **93**
- ▶ Ott Ried Stein Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Moser Hermann Ried Gebling Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Malat Ried Gottschelle Grüner Veltliner 2020, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Stift Göttweig Ried Gottschelle Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Salomon Ried Lindberg Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Huber Ried Alte Setzen Grüner Veltliner 2021, Traisental DAC | **93**
- ▶ Dockner Ried Hochschopf Grüner Veltliner 2021, Traisental DAC | **93**
- ▶ Ott Ried Rosenberg Grüner Veltliner 2020, Wagram | **93**
- ▶ Fritsch Ried Schlossberg Grüner Veltliner 2021, Wagram DAC | **93**
- ▶ Jurtschitsch Ried Dechant Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Weszeli Ried Käferberg Grüner Veltliner 2017 Kamptal DAC | **92**
- ▶ Steiner Ried Kittmannsberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Bründlmayer Ried Loiserberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Jurtschitsch Ried Loiserberg Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Allram Ried Renner Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Hirsch Ried Renner Grüner Veltliner 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Jurtschitsch Ried Schenkenbichl Grüner Veltliner 2020, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Schmid Ried Frechau Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Schmid Ried Gebling Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Moser Sepp Ried Gebling Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Thiery-Weber Ried Gebling Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Unger Ried Oberfeld Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Salomon Ried Wachtberg Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Nigl Ried Zwettl Grüner Veltliner 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Dockner Ried Pletzengraben Grüner Veltliner 2021, Traisental DAC | **92**
- ▶ Huber Ried Zwirch Grüner Veltliner 2021, Traisental DAC | **92**
- ▶ Diwald Ried Goldberg Grüner Veltliner 2020, Wagram | **92**
- ▶ Fritz Ried Schlossberg Grüner Veltliner 2021, Wagram DAC | **92**

RIESLING 2021

En fremragende årgang, hvor ingen huse ikke lavede god vin. Masser af intensitet og smag i vinene, pakket ind af en flot og høj syre. Måske den højeste syre, jeg kan erindre at have smagt i mange år i Østrig. De bedste vine var absolut fremragende og med et kæmpe potentiale.

Kamptal er klart kongen af riesling i Østrig, og ny i førerfeltet fandt jeg Markus Huber fra Traisental, som bliver bedre og bedre. Ikke overraskende var det vinene fra marken Heiligenstein, der havde de mest imponerende vine. Men også vinene fra Gaisberg gjorde det rigtigt flot.



DE BEDSTE RIESLING

FRA 2021 (og enkelte 2020)



Bründlmayer Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC

JYSK VIN | 499 KR. (TILBUD)

Fra måske den bedste mark Heiligenstein, som er kendt for sin særlige sandsten. En yderst flot og syrerig vin, meget intens i smagen med en yderst flot frugtprofil af æbler, fersken og citrus med masser af mineralske undertoner. Mange lag og en flot, lang og kompleks afslutning. **98**



Hiedler Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC

FINEWINES | UKENDT PRIS

Også fra Heiligenstein. Flot og ekspresiv næse og en meget klassisk yderst vellavet riesling. Flot og syrerig vin med mange lag og en intens smag. Flot, lang og kompleks afslutning. **97**

Eichinger Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC

ANDRUP VIN | 269 KR. (TILBUD)

Også fra Heiligenstein. Birgit Eichinger bliver ved med at imponere mig og har måske de bedste vine til prisen i Østrig lige nu. En gennemført og præcis vin, intens i smagen med gule æbler, flint og citrus. Mange lag og en flot, lang og kompleks afslutning. **97**

- ▶ Allram Ried Gaisberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **96**
- ▶ Eichinger Ried Gaisberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **96**
- ▶ Schloss Gobelsburg Ried Gaisberg Riesling 2020, Kamptal DAC | **96**
- ▶ Proidl Ried Ehrenfels Riesling 2021, Kremstal DAC | **96**
- ▶ Nigl Ried Hochäcker Riesling 2021, Kremstal DAC | **96**
- ▶ Salomon Ried Pfaffenberg Alte Reben Riesling 2021, Kremstal DAC | **96**
- ▶ Huber Ried Berg Riesling 2021, Traisental DAC | **96**
- ▶ Huber Ried Rothenbart Riesling 2021, Traisental DAC | **96**
- ▶ Neumayer Ried Rothenbart Riesling 2021, Traisental DAC | **96**
- ▶ Hiedler Ried Gaisberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **95**
- ▶ Allram Ried Heiligenstein Riesling 2020, Kamptal DAC | **95**
- ▶ Bründlmayer Ried Heiligenstein Riesling 2020, Kamptal DAC | **95**
- ▶ Schloss Gobelsburg Ried Heiligenstein Riesling 2020, Kamptal DAC | **95**
- ▶ Nigl Ried Goldberg Riesling 2021, Kremstal DAC | **95**
- ▶ Proidl Ried Hochäcker Riesling 2021, Kremstal DAC | **95**
- ▶ Salomon Ried Kögl Alte Reben Riesling 2021, Kremstal DAC | **95**
- ▶ Proidl Ried Pfeningberg Riesling 2021, Kremstal DAC | **95**
- ▶ Hirsch Ried Gaisberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Hirsch Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Jurtschitsch Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Jurtschitsch Ried Loiserberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Hiedler Ried Steinhaus Riesling 2021, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Bründlmayer Ried Steinmassl Riesling 2021, Kamptal DAC | **94**
- ▶ Unger Ried Gaisberg Riesling 2021, Kremstal DAC | **94**
- ▶ Salomon Ried Kögl Riesling 2021, Kremstal DAC | **94**
- ▶ Türk Ried Wachtberg Riesling 2021, Kremstal DAC | **94**
- ▶ Leth Ried Brunnthal Riesling 2021, Wagram DAC | **94**
- ▶ Dolle Ried Gaisberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Ehn Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Jurtschitsch Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Weszeli Ried Heiligenstein Riesling 2017 Kamptal DAC | **93**
- ▶ Hirsch "Ried Heiligenstein-Rotfels" Riesling 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Brandl Ried Kogelberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Steininger Ried Kogelberg Riesling 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Loimer Ried Loiserberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Weszeli Ried Loiserberg Riesling 2020, Kamptal DAC | **93**
- ▶ Weszeli Ried Seeberg Riesling 2017 Kamptal DAC | **93**
- ▶ Weszeli Ried Steinmassl Riesling 2017 Kamptal DAC | **93**
- ▶ Geyerhof Ried Goldberg Riesling 2020, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Geyerhof Ried Kirchensteig Riesling 2020, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Buchegger | Vorspannhof Ried Moosburgerin Riesling 2021, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Malat Ried Pfaffenberg Riesling 2020, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Stift Göttweig Ried Pfaffenberg Riesling 2021, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Malat Ried Silberbichl Riesling 2020, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Stift Göttweig Ried Silberbichl Riesling 2021, Kremstal DAC | **93**
- ▶ Diwald Ried Goldberg Riesling 2020, Wagram | **93**
- ▶ Fritsch Ried Mordthal Riesling 2021, Wagram DAC | **93**
- ▶ Mayer am Pfarrplatz Ried Preussen Riesling 2021, Wien | **93**
- ▶ Brandl Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Loimer Ried Heiligenstein Riesling 2020, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Topf Ried Heiligenstein Riesling 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Leindl Ried Kogelberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Steininger Ried Seeberg Riesling 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Steininger Ried Steinhaus Riesling 2021, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Loimer Ried Steinmassl Riesling 2020, Kamptal DAC | **92**
- ▶ Moser Hermann Ried Gebling Riesling 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Stadt Krets Ried Grillenparz Riesling 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Buchegger | Vorspannhof Ried Marthal Riesling 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Stadt Krets Ried Schreck Riesling 2021, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Malat Ried Steinbühel Riesling 2020, Kremstal DAC | **92**
- ▶ Dockner Ried Pletzengraben Riesling 2021, Traisental DAC | **92**
- ▶ Diwald Ried Eisenhut Riesling 2020, Wagram | **92**
- ▶ Edlmoser Ried Sätzen Riesling 2020, Wien | **92**



FAKTA

Beplantet vinareal: 44.913 ha
Kamptal: 3.582 ha
Kremstal: 2.256 ha
Wagram: 2.439 ha
Traisental: 851 ha
Carnuntum: 836 ha
Wien: 580 ha
Total produktion: 2.398.409 hl
Eksport til Danmark: 533.000 l (2020)
 – et fald på 3%
Position i Danmark (markedsandel): nr. 12 (0,5%)
Fordeling rødvin/hvidvin: 18% / 82%

ERSTE LAGEN (DREVET AF ÖSTERREICHISCHE TRADITIONSWEINGÜTER)

Este Lagen: 68 producenter fra Kamptal, Kremstal, Wagram, Traisental, Carnuntum og Wien
Antal Erste Lage marker: 89
Kamptal: 20
Kremstal: 30
Wagram: 12
Traisental: 6
Carnuntum: 9
Wien: 12

I alt omkring 200 vine præsenteres årligt klassificeret som Erste Lage vine

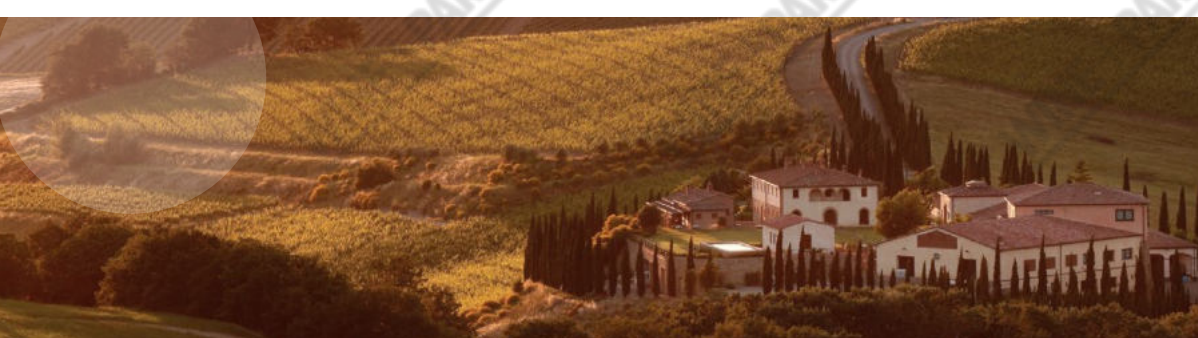
ÅRGANGE

2021	★★★★★
2020	★★★★★
2019	★★★★★
2018	★★★★★
2017	★★★★★
2016	★★★★★
2015	★★★★★
2014	★★★★★
2013	★★★★★
2012	★★★★★
2011	★★★★★
2010	★★★★★

★★★★★ Ringe år
 ★★★★★ Ikke specielt godt år
 ★★★★★ Middelmådigt år
 ★★★★★ Godt år
 ★★★★★ Exceptionelt år



- MAKES THE MOST OF THE MICROCLIMATES AND TERROIRS PRESENT IN MOLTALCINO



VINOBLE

Køb hos din VINOBLE butik eller på www.vinoble.dk



AF THOMAS RYDBERG



Som nabo til Kremstal og Kamptal finder man **Wachau**, måske det bedst kendte østrigske vinområde og udnævnt som Verdenskulturarv af FN. Men også et område, som på mange måder har valgt at stå for sig selv, i hvert fald indtil for nylig.

Området ligger med spektakulære sydvendte vinmarker ned mod Donau. Her finder man stejle terrasser med klipper forment af vulkansk oprindelse, og herfra kommer en række af de bedste vine på især riesling og grüner veltliner. 15 km langs floden strækker området sig og minder på mange måder om det tyske område Mosel.

Området strækker sig langs Donau forbi gamle, smukke byer som Melk, Spitz, Weissenkirchen, Loiben og Mautern. Hovedbyen er Dürnstein, og her finder man på toppen

den berømte slotsruin, hvor den engelske konge Richard Løvehjerte blev holdt fanget efter det tredje korstog i 1192. Og netop borgruinen og byen har været centrum for mange store film i historien. Men også Nikolaihof i Mautern am der Donau kan således trække sin historie som vingård tilbage til år 470, hvor romerne dyrkede vin til deres soldater, som efter sigende hver drak over to liter dagligt.

Området har en lang historie flere tusinde år tilbage i tiden og har været under mange herredømmer gennem tiden. Senest efter Anden Verdenskrig, hvor området var besat af Sovjetunionen indtil 1955. En besættelse, der bl.a. betød, at hovedparten af de ældre vine fra før krigen ikke længere eksisterer.

Da vinskandalen ramte Østrig i 1985, valgte man i Wachau at bryde ud og danne sin egen forening Vinea Wachau; og på trods af, at man udgør under 3% af Østrigs areal og producerer endnu mindre af den totale mængde vin,



formåede man at blive det mest prestigefyldte vinområde i landet. Det var især vinhuse og familier som Franz Hirtzberger, Emmerich Knoll og Prager, som drev dette arbejde.

KLASSIFICERINGEN

Foreningen definerede blandt andet de tre niveauer: steinfeder, federspiel og smaragd, hver defineret på baggrund af sukkerindholdet i druerne, lidt som det tyske prædikatsystem. En inddeling der stort set bruges af alle producenter og fortsætter nu, hvor Wachau nyligt er blevet en del af resten af vinverdenen i Østrig som en DAC.

Steinfeder: De letteste vine, fint aromatiske med mild frugtsmag og op til 11,5% alkohol. Typisk de tidligst høstede druer og ofte fra de yngste vinstokke, som findes på de fladere vinmarker langs floden, hvor der er masser af vand og næring i jordbunden. Denne vintype ser man ikke ofte uden for

Østrig, da den drikkes lokalt. Og også en vintype, der bliver sværere at producere grundet klimaforandringerne.

Federspiel: De mellemfyldige vine med intens frisk frugt og mellem 11,5% og 12,5% alkohol. Ofte de bedre vinhuses basisvine, som er tilgængelige og drevet af frugten.

Smaragd: De fyldigste vine med moden frugt, stor kompleksitet og langt lagringspotentiale. De er høstet senere, har ofte botrytiskarakter, men er stadig tørre og har alkohol over 12,5%. De bedste vine fra Wachau har oftest denne betegnelse, men der er mange stilretninger afhængigt af vinhuset.

De bedste vine i området dyrkes på stejle terrasser, hvor solen kan bage om dagen, samtidig med at de opvarmede klipper afgiver varme om natten. De vine, som er dyrket på stejle skråninger er ofte mærket "Terrassen" på etiketterne. Hvis de da ikke har enkeltmarksnavnet på. Og netop



opvarmningen betyder, at vinstokke nær ved klippemurene ofte er de første, der høstes; omend en producent som Peter Veyder-Malberg høster disse omkring en måned tidligere end almindeligt.

DRUERNE OG ENKELTMARKERNE

I Wachau tillader man 17 forskellige druesorter, herunder grüner veltliner, riesling, chardonnay, weissburgunder (pinot blanc), grauburgunder (pinot gris), sauvignon blanc, neuburger, muskateller, roter veltliner og zweigelt samt blandinger fra alle dele af regionen, mens en Ortswein skal foretages af et mindre udvalg af ni sorter inden for en enkelt kommune, og en Riedenwein eller enkeltmarksvin skal være enten grüner veltliner eller riesling, efter at Wachau nu er blevet DAC. Det betyder, at en række vine på bl.a. weissburgunder nu er nødsaget til at skifte navn, da de hidtil har båret enkeltmarksbetegnelse, bl.a. fra huset Jamek.

De mest kendte landsbyer langs Donau er opstrøms fra øst til vest, med nogle af deres mest berømte vinmarker:

Unterloiben (Kreutles, Steinertal)

Oberloiben (Loibenberg, Schütt)

Dürnstein (Hollerin, Kellerberg)

Weissenkirchen (Achleiten, Kaiserberg, Klaus, Steinriegel, Weitenberg)

Joching (Kollmitz)

Wösendorf (Hochrain, Kollmütz)

Spitz (Axpoint, Hochrain, Setzberg, Singerriedel, Tausendeimerberg eller Burgberg)

Derudover finder man:

Spitzergraben med den tilhørende landsby Viessling og dens vinmarker Brück og Schön, som strækker sig vestpå ind i høje bakker fra Spitz og væk fra Donau i et noget køligere klima.

Donau, som flyder gennem området, er en regulerende faktor, som giver et helt specielt mikroklima, der passer godt til grüner veltliner og riesling. Klimaet i Wachau er ganske køligt, og der er stor forskel mellem dag- og nattetemperaturen— drevet af kølige vinde vestfra, som kommer ind om natten og lunere vinde østfra, der kommer ind om formiddagen. Disse to strømme giver et helt specielt mikroklima til markerne langs floden og betyder, at man

opererer med en meget lang vækstsæson. Man opnår derfor en langsom modning og de mange stejle, sydvendte terrasser virker som solfangere.

Flere producenter høster først i oktober og november, hvor druerne også er ramt af botrytis, men hvor de har smaragdmodenheden. Hirtzberger skriver f.eks. altid på sine vine, hvornår de er høstet, og ofte er det langt inde i november. Men det kan ændre sig meget fra år til år, og i 2018 startede høsten allerede i slutningen af august. Men også mere ekstremt vejr rammer, og i slutningen af august i år ramte en haglstorm Spitz og de omliggende marker, og store dele af druerne blev ødelagt. Den største storm i 60 år, når man spørger Franz Hirtzberger. Der arbejdes derfor på mange kanter både i forhold til forskellige kloner af druerne for at sikre dem mod sygdomme, mindre beskæring for at beskytte druerne mod solstråler og haglnet.



Man kan ikke snakke Wachau uden at komme ind på jordbunden. Der er en helt særlig mineralitet i vinene fra Wachau, som efter sigende stammer fra en bestemt slags gnejs (bjergart), der findes i området. Men der findes så utroligt mange jordtyper grundet bjergene samt Donauflodens indflydelse. Blandt andet en del fossiler og kalk, da Donau stod væsentlig højere for millioner af år siden. De mange forskellige bjergarter giver også værdifulde næringsstoffer til vinplanten og bidrager til vinen med høj syre, aromatisk kompleksitet og mineralske noter. Den anden faktor er botrytis, som dannes sent om efteråret grundet fugten fra floden. Flere producenter arbejder aktivt med det i vinene for at få en anden tekstur. Spørger man Franz Hirtzberger, er det som et alternativ til at arbejde med modning af vinene på gærresterne.

Oftest finder man grüner veltliner tættere på floden, da jordlaget er tykkere her, og der er mere næring og vand end oppe på skrånningerne. Det giver højtydende grüner veltliner-stokke, som især driver en del af de unge, frugtige vine. Bevæger man sig op ad bakkerne, finder man de mere seriøse grüner veltliner-vine, og her begynder man også at møde riesling, da riesling trives bedre her. Og jo højere man kommer, desto mere riesling finder man.

Domäne Wachau



FAKTA

Placering:

Niederösterreich, Østrig

Areal: 1.323 hektarer

Vinhuse: 210

Vigtigste druesorter:

grüner veltliner, riesling.

Vigtigste byer: Spitz,

Arnsdorf, Wösendorf, Joching, Weißenkirchen, Dürnstein, Loiben, Rossatz, Mautern

ÅRGANGE

2021	★★★★★
2020	★★★★☆
2019	★★★★★
2018	★★★★☆
2017	★★★★☆
2016	★★★★☆
2015	★★★★★
2014	★★★★☆
2013	★★★★☆
2012	★★★★★
2011	★★★★☆
2010	★★★★☆
2009	★★★★☆
2008	★★★★☆
2007	★★★★☆
2006	★★★★★

★ ★ ★ ★ ★
Ring år

★ ★ ★ ★ ☆
Ikke specielt godt år

★ ★ ★ ★ ☆
Middelmådt år

★ ★ ★ ★ ★
Godt år

★ ★ ★ ★ ★
Exceptionelt år

Det er især kooperativet Domäne Wachau, som sidder tungt på områdets vine; med over 200 medlemmer tilsammen ejer de over en tredjedel af Wachaus vinmarker. Men i modsætning til mange andre kooperativer, er kvaliteten meget høj her. Og senest har man besluttet at man i løbet af tre år vil konvertere alle drueavlere til økologi, hvilket givet vil betyde, at mange andre vil følge trop.

Wachau er i øvrigt også kendt for sine delikate abrikoser og ikke mindst som et yndet turistmål. Især cykelturisme, hvor man cykler langs floden og besøger de mange vinhuse og restauranter, er populært.

Det er 2021-årgangen, som frigives i år. En fremragende årgang og på højde med de bedste årgange. Især grüner veltliner-vinene imponerer med deres koncentration, balance og dybde. Riesling-vinene er mere stramme men stadig flotte, men ikke helt på niveau med grüner veltliner. Vinea Wachau præsenterede i september 2022 sine vine fra 2021 i Wachau, hvor DinVinGuide deltog og smagte sig igennem godt og vel 110 vine fra medlemmerne. Niveaet var tårnhøjt, og 2021 er som i resten af Østrig en exceptionel årgang, man bør købe til kælderren!





HER ER DE BEDSTE
RIESLING VINE



Prager Klaus Riesling Smaragd 2021

THEIS VINE | 450 KR. (TILBUD)

Virkeligt intens og fyldig. Flot dybde med masser af mineralitet og moden frugt. Mange lag og lang afslutning. En stor vin! **98**



Hirtzberger Franz Hochrain Riesling Smaragd 2021

SIGURD MÜLLER
VINHANDEL
440 KR.

Flot og stringent næse og en intens vin med masser af karakter. Gule æbler, lime og krydderier. Lang, vedvarende, kompleks eftersmag. **97**



Knoll Schütt Riesling Smaragd 2021

LØGISMOSE | 545 KR.

Flot og klassisk rieslingnæse. Yderst elegant med en flot og lang smag. Koncentreret gul frugt, mineralitet og lette krydderier. Yderst vellavet og elegant vin. **98**



Tegernseerhof Kellerberg Riesling Smaragd 2021

BEST SELECTION | UKENDT PRIS

Intens og krydret næse. Masser af karakter med flint, gule frugter og krydderier i smagen. Komplex og lang eftersmag. **97**

- ▶ Alzinger Höhereck Riesling Smaragd 2021 | 97
- ▶ Knoll Kellerberg Riesling Smaragd 2021 | 97
- ▶ Alzinger Loibenberg Riesling Smaragd 2021 | 97
- ▶ Hirtzberger Franz Singerriedel Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Hirtzberger Weinhofmeisterei Kollmitz Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Prager Achleiten Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Pichler Rudi Achleithen Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Jamek Klaus Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Alzinger Hollerin Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Domäne Wachau Kellerberg Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Knoll Loibenberg Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Alzinger Steinertal Riesling Smaragd 2021 | 96
- ▶ Gritsch FJ Kalkofen Riesling Smaragd 2021 | 95
- ▶ Hirtzberger Franz Setzberg Riesling Smaragd 2021 | 95
- ▶ Domäne Wachau Singerriedel Riesling Smaragd 2021 | 95
- ▶ Hirtzberger Franz Steinporz Riesling Smaragd 2021 | 95
- ▶ Pichler Rudi Kirchweg Riesling Smaragd 2021 | 95
- ▶ Domäne Wachau Achleiten Riesling Smaragd 2021 | 95
- ▶ Gritsch FJ 1000-Eimerberg Riesling Smaragd 2021 | 94
- ▶ Pichler Rudi Hochrain Riesling Smaragd 2021 | 94
- ▶ Tegernseerhof Steinertal Riesling Smaragd 2021 | 94
- ▶ Donabaum Johann Offenber Riesling Smaragd 2021 | 93
- ▶ Donabaum Johann Vogelleithen Riesling Smaragd 2021 | 93
- ▶ Hirtzberger Weinhofmeisterei Bach Riesling Smaragd 2021 | 93
- ▶ Jäger Achleiten Riesling Smaragd 2021 | 93
- ▶ Hutter Hollerin Riesling Smaragd 2021 | 93
- ▶ Sigl Kirnberg Riesling Smaragd 2021 | 93
- ▶ Frischengruber Kreuzberg Riesling Smaragd 2021 | 93

HER ER DE BEDSTE
GRÜNER VELTLINER VINE



Prager Achleiten Grüner Veltliner Smaragd, Stockkultur 2021

THEIS VINE | 650 KR.

En yderst flot næse. Meget klassisk grüner veltliner udtryk med hvid peber og gul frugt. Intens med en kompleks og lang afslutning. **97**



Tegernseerhof Höhereck Grüner Veltliner Smaragd 2021

BEST SELECTION | UKENDT PRIS

Flot og intens næse. Masser af karakter i smagen med gule æbler, hvid peber og orientalske krydderier. Mange lag og en flot, lang eftersmag. **96**



Jamek Liebenberg Grüner Veltliner Smaragd 2021

VINOTHEK-MARQUART | 300 KR.

Mineralsk og stringent i udtrykket. En medium koncentration pakket ind i hvip peber og en flot syre. Vellavet og flot vin. **97**



Alzinger Loibenberg Grüner Veltliner Smaragd 2021

ATOMWINE | 300 KR.

Meget kølig og stringent i udtrykket. Flintet med æblenoter og blomster i smagen. Stor dybde og længde. **96**

- ▶ Hirtzberger Franz Kirchweg Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 96
- ▶ Jamek Achleiten Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 96
- ▶ Prager Achleiten Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 96
- ▶ Knoll Loibenberg Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 96
- ▶ Tegernseerhof Schütt Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 96
- ▶ Pichler Rudi Kollmütz Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 95
- ▶ Pichler Rudi Achleithen Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 95
- ▶ Alzinger Loibenberg Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 95
- ▶ Knoll Schütt Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 95
- ▶ Gritsch FJ Singerriedel Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 94
- ▶ Hirtzberger Weinhofmeisterei Kollmütz Gr. Velt. Smaragd 2021 | 94
- ▶ Domäne Wachau Achleiten Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 94
- ▶ Domäne Wachau Kellerberg Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 94
- ▶ Knoll Kreutles Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 94
- ▶ Alzinger Steinertal Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 94
- ▶ Högl Schön Grüner Veltliner Smaragd, Alte Parzellen 2021 | 93
- ▶ Hirtzberger Franz Axpoin Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 93
- ▶ Pichler Rudi Hochrain Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 93
- ▶ Gritsch FJ Loibenberg Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 93
- ▶ Schmelz Steinertal Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 93
- ▶ Nikolaihof Im Weingebirge Grüner Veltliner Smaragd 2017 93
- ▶ Sigl Himmelreich Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 93
- ▶ Domäne Wachau Kirnberg Grüner Veltliner Smaragd 2021 | 93